

та проблеми. *Управління розвитком соціально-економічних систем: матеріали Четвертої міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 8 жовтня 2020 року*. Харків : ХНТУСГ, 2020. С. 22–25

УДК 353

Сиромолот Е.А.

аспірант кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики, керівник Інформаційного центру Асоціації європейських прикордонних регіонів,
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

ВПЛИВ КОНЦЕПЦІЇ ЄС «ЄВРОПЕЙСЬКА СІЛЬСЬКА СПАДЩИНА» НА ВІДНОВЛЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Один із викликів регіонального розвитку України визначено як неготовність системи управління регіональним розвитком до процедур та кращих практик ЄС [1]. На думку В. Безгіна [2] процеси відновлення в Україні слід розпочинати з територій сільського розвитку, як складової євроінтеграційної політики сільського розвитку, основи якої закладені у статтях 403, 404 глави 17 «Сільське господарство та розвиток сільських територій» розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з другої сторони [3].

Напрями удосконалення системи управління сільськими територіями викладені у Концепції розвитку сільських територій [4] та перераховані у проекті Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на період до 2030 року [5].

Але на нашу думку ще існують прогалини у дослідженнях щодо сутності євроінтеграційної політики сфери обміну найкращими практиками щодо механізмів підтримки політики розвитку сільських територій та недостатньо уваги

приділяється саме вивченню впливу концепцій та тематичних проектів ЄС на політику регіонального і місцевого розвитку сільських територій України.

Одже, метою проведеного дослідження є аналіз впливу концепції ЄС «Європейська сільська спадщина» та проекту ЄС «RURITAGE» на управління комплексним відновленням розвитку сільських територій Слобожанщини.

Дослідженням відновленням розвитку сільських територій займаються вчені Д. Бреус, О. Бойко, В. Борденюк, О.Бялковська, В. Іванишин, Л. Курило, О. Мельников, М. Малик, С.Петруха, Н.Петруха, П. Саблук, О. Стегній, Д. Федус, В. Третяк.

Так В. Третяк та інші [6, С. 28] розглядають «сільську територія» як багатофункціональну просторову соціально-економічну систему, яка характеризується взаємодією і взаємозалежністю її складових (просторово-географічні; адміністративно-територіальні; господарсько економічні; соціально-демографічні) та розвивається під впливом різноманітних внутрішніх і зовнішніх чинників, пропонують наближення державної політики щодо сільських територій до відповідних політик ЄС [6, С. 30].

О. Мельников та інші [7, С. 180] стверджують що не достатньо дослідженими залишаються питання співвідношення фундаментального і прикладного знання у наукових дослідженнях сталого розвитку сільських територій зокрема. На думку авторів [7, С. 190] фундаменталізація науки це процес зростання питомої ваги її теоретичних складових, удосконаленні поняттєвого й концептуального апарату, побудові моделей її розвитку, виявленні законів її функціонування і як наслідок, отримання нового методологічного знання. необхідною умовою цього процесу є також наявність відповідних наукових шкіл.

О. Бялковська та інші [8, С. 180] відмічають, що незважаючи на вітчизняний досвід, на сучасному етапі в Україні існує обмаль відповідних теоретичних напрацювань та розроблених рекомендацій щодо саме відновлення сільських територій, використання досвіду Європейських країн, щодо розвитку й відновлення сільських територій, які ґрунтується на певній стратегії, яка

розробляється відповідно до тієї чи іншої економічної ситуації.

Сучасний регіональний розвиток в Україні має два важливих виміри реалізації державної політики у сфері продовження євроінтеграційного курсу України щодо членства в ЄС та комплексного відновлення розвитку територій постраждалих від бойових дій.

Євроінтеграційна політика України, як кандидата у члени ЄС, реалізується через імплементацію європейських стандартів, норм, прав та обов'язків (EU *acquis*) в українське національне законодавство, доступ до інструменту програми IPA-III на 2021-2027, відновлення розвитку територій в рамках спеціального інструменту Ukraine Facility та затвердження регіональних комплексних програм відновлення розвитку територій.

Стратегія секторального розвитку Європейського інструменту Ukraine Facility направлена на концентрацію ресурсів та зусиль в агропродовольчому секторі та проведення напрямів реформ і залучення інвестицій у тому числі за напрямками «Комплексний розвиток галузі та ефективне регулювання», «Підтримка галузі за зразком ЄС» [9].

Інструмент допомоги перед вступом країн кандидатів до членства в ЄС IPA-III на 2021-2027 [10] визначає 5-ть тематичних напрямків (Windows) і співпадають з напрямками ведення переговорів щодо вступу: 1: Верховенство права, фундаментальні права людини і демократія; 2: Належне врядування, адаптація до спільного законодавства ЄС - EU *acquis*, добросусідські відносини, стратегічні комунікації; 3: Зелений перехід і стійкі взаємозв'язки; 4: Конкурентоспроможність та інклюзивне економічне зростання; 5: Територіальне і транскордонне співробітництво.

Один із європейських стандартів розвитку сільських територій, політики територіальної згуртованості та просторового розвитку Європейського Союзу є концепція «Європейська сільська спадщина», яка була розглянута в рамках Європейської конференції міністрів, відповідальних за регіональне просторове планування (SEMAT), в Любляні 17 вересня 2003 року міністрами країн-членів Ради Європи, які відповідальні за регіональне планування, та викладена у

«Європейському посібнику по виявленню сільської спадщини». Сільська спадщина охоплює усі матеріальні чи нематеріальні елементи, які демонструють конкретні відносини, які людська спільнота встановила з сільською територією протягом тривалого часу (ландшафт, будинки, ремесла, мистецтво, фестивалі, виробництво продуктів харчування тощо) [11].

У 2019 році село Польова Харківської області взяла участь як додатковий репліканти у проекті ЄС RURITAGE «Відродження сільських районів за допомогою системних стратегій, заснованих на спадщину», який фінансувався в рамках проекту Horizon 2020 Європейського Союзу» та закінчився проведенням 9-10 червня 2022 року у штаб квартирі ЮНЕСКО у м. Париж заключної конференції проекту ЄС RURITAGE, де представники Слобожанщини представили результати своєї участі у проекті, а саме розроблений План дій поза межами проекту ЄС RURITAGE та напрями функціонування Центру сільської спадщини Слобожанщини [12].

Одже, європейська політика у сфері збереження сільської спадщини актуальна для відновлення розвитку територій, культурної та природної спадщини сільських територій Слобожанщини і України які наразі є найбільш постраждалими та незахищеними в умовах бойових дій. Як напрям подальших досліджень слід визначити розробку інфраструктурного проекту «Центр сільської спадщини Слобожанщина» як управлінської дії сфери стратегічного планування комплексного відновлення громад Слобожанщини на основі використання кращого досвіду ЄС у галузі збереження сільської спадщини та дій з оновлення регіонального управління розвитку сільськими територіями [13].

Список використаних джерел

1. Оновлена державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки: ключові аспекти. URL : <https://mtu.gov.ua/news/35052.html>
2. Сторінка Facebook народного депутата України В. Безгіна. URL : <https://www.facebook.com/BezginVitalik/posts/pfbid022FhfRHNDWefCjgEw8mZ>

[MRo1rson6aoJCadrj7M1JTPkRwRr9DcF1dnhEjffAwAP3l](#)

3. Сільський розвиток. URL : <https://minagro.gov.ua/napryamki/rozvitok-silskih-teritorij>

4. Концепції розвитку сільських територій: Розпорядження КМУ № 995-р. від 23 вересня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80#Text>

5. Проект Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на період до 2030 року. URL: <https://www.csi.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/proekt-strat-rozvytku-silsk2024.pdf>

6. Третяк В.П., Бреус Д.К. Формування пріоритетів повоєнного відновлення постраждалих сільських територій та подальшого їх сталого розвитку. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва*. 2023. № 30. С.26-37. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2023.30.26>

7. Мельников О.В., Петруха С.В., Петруха Н.М. Економічне відновлення сільських територій: співвідношення фундаментального та прикладного аспектів наукового дослідження. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2021. Вип. 1 (61). С.176–193. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-61-176-193>

8. Бялковська О. А., Федус Д. Г., Бойко О. С. Імплементція світового досвіду в політику відновлення, розвитку сільських територій України та підприємств на селі. *Сільськогосподарські науки*. 2022. Вип. 2 (37). С. 58-64. <https://doi.org/10.37406/2706-9052-2022-2-9>

9. Ukraine Facility. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/>

10. Богдан Т. Статус кандидата на вступ до ЄС: економічні та фінансові переваги. URL:<https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2022/06/28/688638/>

11. European Rural Heritage Observation Guide – CEMAT. URL: <https://rm.coe.int/16806f7cc2>

12. RURITAGE Project. URL: <https://www.ruritage.eu/additional-replicators/polevaya-village/>

13. Порядок розроблення, проведення громадського обговорення, погодження програм комплексного відновлення області, території

територіальної громади (її частини) та внесення змін до них: Розпорядження КМУ від 14 жовтня 2022 р. № 1159. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1159-2022-%D0%BF#n10>

УДК 621.45.04

Савченко В.М.

к.т.н., доцент,

Дев'ятко Д.В.

здобувач освіти,

Поліський національний університет

ВПЛИВ БІОДОБАВОК У ДИЗЕЛЬНЕ ПАЛИВО НА РОБОТУ ПАЛИВНОЇ АПАРАТУРИ

Застосування біодобавок у дизельному паливі регламентується регіональними ресурсами, співвідношенням цін на добавки та нафтове паливо, витратами на адаптацію автотракторної та автомобільної техніки до роботи на сумішевому паливі, інфраструктурою доставки, зберігання та заправки, можливостями тривалого зберігання біопалива на нафтоскладах. Для забезпечення надійної експлуатації швидкохідних двигунів якість дизельного палива має відповідати певним вимогам. Ця особливість зумовлена процесом теплоти згоряння: за невеликий час повинне не тільки встигнути перемішатися з повітрям, окислюватися, випаруватися, спалахнути, а й вчасно має забезпечити повне згоряння. На процеси випаровування, згоряння і сумішоутворення насамперед впливають густина палива, поверхневий натяг, динамічна і кінетична в'язкість.

На розмір паливного струменя і дрібність розпилювання за рівних умов впливає в'язкість і густина. При зменшенні в'язкості середній діаметр крапель сумішевого палива скорочується, розпил стає однорідним. Кут розсіювання